

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

หนังสือพิมพ์ คือสิ่งที้ออกตามระยะเวลาที่กำหนดติดต่อกันไปเป็นลำดับจะเป็นหนังสือพิมพ์รายวัน รายสัปดาห์ รายปักษ์ หรือรายเดือนก็ได้ มีลักษณะเป็นกระดาษขนาดใหญ่ จำนวนหลายแผ่นพับได้ เสนอข่าวสารต่างๆ ทั้งที่เป็นข่าวในประเทศ และต่างประเทศ เช่น ข่าวการเมือง ข่าวการศึกษา ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวสังคม ข่าวอาชญากรรม ข่าวกีฬา ข่าวกันเทิง ข่าวต่างจังหวัด โดยที่ข่าวสารเหล่านี้จะต้องเป็นข่าวที่มีความสดคือต้องเป็นเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดขึ้นไม่นาน มีความน่าสนใจ นอกจากเสนอข่าวสารต่างๆ แล้ว หนังสือพิมพ์ยังมีการเสนอบทความและคอลัมน์ต่างๆ เพื่อเป็นการแสดงความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ที่กำลังเป็นที่น่าสนใจของประชาชนในขณะนั้น¹

ความเจริญทางเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทต่อชีวิตประจำวันและมีผลต่อการรับข่าวสาร อาทิเช่นการเพิ่มช่องออกอากาศของสถานีโทรทัศน์ทำให้เกิดการพัฒนาปรับปรุงในด้านการเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว ในขณะเดียวกันการใช้บริการอินเทอร์เน็ตเป็นทางเลือกหนึ่งของผู้บริโภคในการรับข่าวสารจึงทำให้ผู้บริโภคมีเวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์น้อยลง ความเจริญด้านเทคโนโลยีและอื่นๆอาจมีผลกระทบต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเชียงใหม่และมีผลต่อความอยู่รอดของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง กล่าวโดยย่อการที่หนังสือพิมพ์ท้องถิ่นได้รับความสนใจจากผู้อ่านน้อยลงอาจเป็นผลจากปัจจัยด้านเนื้อหาของข่าวสาร รูปเล่ม รูปภาพในการนำเสนอเป็นต้น ดังนั้นหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นจะอยู่รอดได้หรือไม่จึงเป็นเรื่องที่น่าศึกษา อย่างไรก็ตามในชีวิตประจำวันของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ก็ยังคงให้ความสนใจต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอยู่ แต่มีปริมาณซื้อมาเรื่อยๆที่หนังสือพิมพ์เป็นสื่อที่มีราคาถูก สามารถเก็บข้อมูลไว้ได้นาน และสามารถพกพาติดตัวได้ตลอดเวลา

¹ สดศรี จันทร์รังษี (เผ่าอินจันทร์). ปัญหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น (เชียงใหม่: สำนักพิมพ์ศูนย์หนังสือเชียงใหม่, 2526), หน้า 192-195.

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ได้แก่หนังสือพิมพ์ที่พิมพ์และจัดทำขึ้นในท้องถิ่นนั้นๆ โดยเนื้อหาสาระส่วนใหญ่ที่นำมาเสนอในหนังสือพิมพ์ จะเป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้น ทั้งนี้เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้อ่านที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นส่วนใหญ่ ออกเป็นรายคาบ เช่น รายห้าวัน รายสัปดาห์ รายสิบวัน รายสิบห้าวัน ยกเว้นในจังหวัดใหญ่ๆ บางจังหวัด เช่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่มีหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นออกเป็นรายวัน จากรายชื่อหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทยที่จัดทำขึ้นในวารสารของสมาคมนักหนังสือพิมพ์ภูมิภาคแห่งประเทศไทย เนื่องในโอกาสประชุมใหญ่ประจำปี 2526 ที่จังหวัดพะเยา จากจำนวนเกือบ 200 ฉบับนี้หลายฉบับต้องปิดกิจการไปชั่วคราว เพราะไม่มีทุนจะดำเนินการต่อ หรือเพราะไม่สามารถหาผู้ร่วมงานมาช่วยทำงานได้ หรือเพราะเจ้าของหรือบรรณาธิการถูกลอบประทุษร้ายถึงแก่ชีวิตไปแล้ว บางฉบับเตรียมตัวจะปิดกิจการ แต่ส่วนใหญ่ก็ยื่นหยัดที่จะสู้ และผลิตหนังสือพิมพ์ต่อไปหรือบางรายก็ถูกลอบสังหารซึ่งเป็นปัญหาที่นักหนังสือพิมพ์ต้องเจออยู่ในทุกวันนี้

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้บริโภคนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ว่าเป็นอย่างไรในปัจจุบัน และได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการในการกำหนดเนื้อหาสาระ และรูปแบบของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันในจังหวัดเชียงใหม่

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการอ่านของผู้บริโภคนหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ขอบเขตของการศึกษา

การค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคนที่มีต่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยเลือกสำรวจเฉพาะกลุ่มผู้รับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นเป็นประจำจากสายส่งของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ทั้ง 3 ฉบับคือ หนังสือพิมพ์เชียงใหม่นิวส์ ไทยนิวส์ และหนังสือพิมพ์ภาคเหนือ โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา 8 เดือนระหว่างเดือน กันยายน 2544 ถึง เดือนเมษายน 2545

นิยามศัพท์

หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หมายถึง หนังสือพิมพ์รายวัน มีเนื้อหาสาระส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับข่าวและสถานการณ์ปัจจุบันซึ่งเกิดในท้องถิ่นและในภูมิภาค ซึ่งจะไม่เย็บเล่มและไม่มีปกสำหรับในการศึกษาครั้งนี้ “หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น” หมายถึงหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่เท่านั้น

พฤติกรรมการอ่าน หมายถึง การใช้เวลาในการอ่านหนังสือพิมพ์ ระยะเวลา ช่วงเวลา ปริมาณข่าวสารที่อ่าน ความถี่ในการอ่าน จำนวนฉบับของหนังสือพิมพ์ที่อ่าน และความสนใจในเนื้อหาที่อ่าน เป็นต้น

ผู้บริโภคร หมายถึง ผู้อ่านที่รับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวันในจังหวัดเชียงใหม่เป็นประจำ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบพฤติกรรมการอ่านของผู้บริโภคหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่
2. ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ ในการกำหนดเนื้อหาสาระ และรูปแบบของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นรายวัน